ŞİZOFRENİ

Blakiston' a göre şizofreni, genellikle ergenlik döneminin sonlarında ya da genç yetişkinlikte görülen, çeşitli oranlarda ve biçimlerde; duygusal, davranışsal ve zihinsel bozukluklarla karakterize olan psikotik tepki gruplarından biridir. Bu tepkiler, düşünce akımında olağandışı sapmalar, daha önceki gelişim dönemlerine gerileme eğilimleri ve çoğu kez sanrılar ve hezeyanlarla belirlenir.

Freud, şizofrenik tepkilerin anksieteye karşı geliştirildiği görüşünü savunur. Şizofrenik belirtilerin açıklanmasında bilinçdışı kavramlardan yararlanmıştır. Freud'a göre şizofreni, kişinin bu duruma yol açan psikodinamik süreölerin bilincinde olamamasının yanısıra, olayları bilinçdışına itememesi sonucu paradoksal bir biçimde oluşmaktadır.

- Jung' a göre ; şizofrenik belirtilerin çoğunun kolektif bilinçdışında var olan arketiplerin yeniden canlandırılması sonucu oluşmaktadır.
- Sullivan' a göre; şizofreni, ana- baba ve çocuk arasındaki sağlıksız ilişkiler sonucu ortaya çıkmaktadır.
- Minkowski' ye göre; zaman, geçmişten ve gelecekten koparak şimdiki zamana sınırlanmaktadır.

Şizofreni tipleri

- A) Katatonik Şizofreni
- içe kapanma ve duygusal küntlük görülür
- Her türlü hareket birden yitirilir ve kişi belirli bir beden durumunu değiştirmeksizin çok uzun süre kalabilir.
- Etkinlik düzeyi çok azalır.
- Gözleri boş bakar
- Tehditlere ve acı veren uyaranlara tepki gösterilmez, beslenmeleri, giydirilmeleri... işlevlerine yardım edilmesi bile gerekebilir
- İstem olmadığından eylemde olmaz.
- Kendinden istenenlere otomatik olarak uyar

- Karşıdaki kişinin davranışlarını ya da sözlerini anlamsız biçimde yineleyebilir.
- Sanrılar ve hezeyanlar rastlanabilir.
- Katatonik tipler, bazen birden katatonik uyarılmalar yaşayabilir. Bu dönemde aşırı hareketlilik durumundadır. Hızlı adımlarla dolaşır, bağlantısız biçimde konuşur, çevresine saldırır, bazen de intihar girişiminde bulunabilir.

B) Dezorganize Şizofreni:

- Ego parçalnmasının en ağır ve hızlı görüldüğü tiptir.
- Görünür bir neden olmaksızın gülmeler görülür. Nedeni sorulduğunda mantık dışı cevaplar verilir.
- Çocuksu konuşma, kıkırdama, benzer sözcüklerin yinelenmesi, anlamsız el ve kol hareketleri ve yüz mimikleri, kendi kendine konuşma, nedensiz kahkahayı izleyen ağlama nöbetleri, cinsel organların gösterimi gözlenir.
- Öfke nöbetleri ve saldırgan davranışlar gözlenebilir.cinsel ve dinsel hezeyanlar görülebilir.(ancak bunlar paranoid şizofrenide olduğu kadar sistemli değildir)

c) Paranoid Şizofreni:

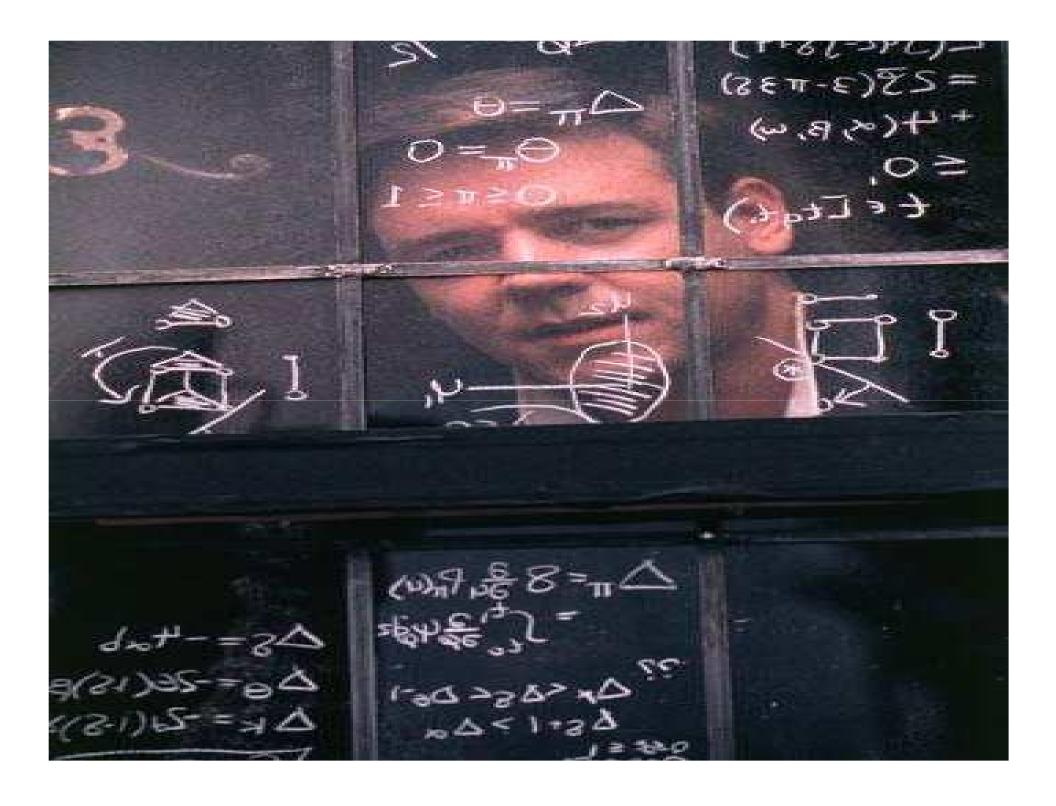
- En sık görülen tiptir.
- İnsan ilişkilerinde olan güçlükler ve artan kuşkuculuk eğilimi ilk belirtilerdir.
- Kuşkuculukla birlikte hezeyanlar ortaya çıkar
- Kişi önceleri kendi içinde duyduğu ve tanımlayamadığı farklılığı, çevresinden geldiğini varsaydığı bazı ipuçlarıyla açıklar. Örneğin, bir toplulukta kendi aralarında gülüşmekte olan insanların kendisinden söz ettikleri inancına kapılır.

 Bu inanç giderek kendini mantık dışı ve değişmez inançlara bıkarır ve kovuşturma hezeyanları belirmeye başlar. Örneğin, kişi artık çevresindeki insanların kendi hakkında konuştukları düşünmekle kalmayıp kendi hakkında planlar yaptıklarını düşünmeye başlar. Evine yanlışlıkla edilen bir telefon denetlenmekte olduğunun, korna sesi düşmanlarının birbirleriyle işaretleşmekte olduğunun kanıtlarıdır.

- Etkilendirme hezeyanları oldukça sık görünür. Örneğin, kişi düşmanlarının bazı özel elektronik araçlarla düşünce ve davranışlarına yön verdiklerine inanır.
- Bu tipte hezeyanlar çoğu kez sanrılar birlikte görülür.örneğin, kişi Tanrı'nın kendisiyle konuştuğunu ya da düşmanlarının kötü düşünceler fısıldadıklarını duyabilir

D) Rezidüel Şizofreni:

• Hezeyanlar, sanrılar, bağlantısız konuşma ya da taşkın davranışlar gibi belirgin psikotik öğğelerin bulunmamasına karşın bazı bozukluk belirtilerinin sürmekte olduğu gözlenir.

 Duygusal küntük, dış dünyaya kapanma, sıra dışı davranışlar sık görülen davranışlardır.

Hazırlayan: Sinem METİNTAŞ

KAYNAKÇA

- Gençtan, E. Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar, İstanbul,1995.
- Arama motorlari